

MOS Buitenkansen

voor leerkrachten secundair onderwijs
buiten leren in nieuwe tijden met nieuwe kansen

Buitenkans 1: Tot welke bubbel behoort jij?

10 minuutjes van je tijd zonder spijt

Groepsgevoel

Behoren tot een groter geheel, verbondenheid, zorg met-en-voor elkaar en in je kracht kunnen staan, dat zijn de drijfveren binnen een wolvenroedel.

Vind jij het ook belangrijk om tot een groep te behoren? Om in verbinding te staan met anderen? Wanneer gaat een klas over in een **klasGROEP**? En hoeveel personen heb je dan nodig om een groep te vormen? Misschien kan dit al wel met 2 en maakt **betekenisvol contact** het verschil? Kunnen we hier iets over leren van de natuur?

De afgelopen coronatijd heeft ons verplicht om bewust te kiezen. Bewust kiezen tot welke bubbel jij wilde behoren, maar ook **kiezen** wie jij in je bubbel toeliet. Ken je het gevoel nog? Eindelijk weer sociaal contact, oef... dat was echt nodig. Weer op bezoek bij je ouders, een terrasje bij de burens en barbecueën met vrienden. Wat hadden we dat gemist. Allemaal heel leuk, maar niet iedereen die we kennen mochten we gaan opzoeken. Voor wie heb jij gekozen? Wie heeft jou gekozen?

Verbondenheid

Des te meer ervaren we dat verbinding een essentiële waarde is ten tijde van quarantaine en lockdown. We missen **andere mensen** en beseffen meer dan ooit dat we sociale wezens zijn. Eenzaamheid weegt! Wat voorheen vanzelfsprekend was: een knuffel, een schouderklopje, een troostende arm om iemands schouder leggen, ... mocht niet meer. Misschien dat we nu pas beseffen hoe betekenisvol deze momenten zijn.

Je hoort er(niet?)bij

De behoefte om ergens bij te horen is universeel. Wanneer we het gevoel hebben deel uit te maken van iets groter, brengt dit positieve gevoelens met zich mee. Het geeft je een gevoel van rust en veiligheid, insluiting, geborgenheid, erkenning, het vormt je **identiteit** en bevordert je **welzijn**.

De behoefte om ergens bij te horen heeft ook een onderliggende **angst**. Angst om niet OK gevonden te worden. Angst om niet de waardering en het respect van anderen te ontvangen. We hebben een ingebouwd mechanisme dat dit te allen tijde wil vermijden door ons aan te passen aan verwachtingen en normen van 'de groep'. Het kost moed om je **eigenheid** te bewaren en trouw te blijven aan jezelf. Er *echt* bij horen betekent niet dat we onszelf moeten veranderen. Het vraagt juist van ons dat we **zijn wie we zijn**.

Sta jij ook wel eens bij jezelf stil wanneer je in **verbinding** gaat met anderen? Het gaat hier altijd om een **wisselwerking**: hoeveel geef ik wel/niet van mezelf en hoeveel mag ik wel/niet ontvangen van de andere? Zoveel te groter het raakvlak, des te duurzamer de verbinding en betekenisvoller het contact.

Behoren tot een wolvenroedel

Uit het boek: *'De wijsheid van wolven – Hoe ze denken, leidinggeven en voor elkaar zorgen: wat de wolf ons kan leren over mens zijn'* van Elli H. Radinger.

We gelijken meer op wolven dan we zelf denken. Behoren tot een groter geheel, verbondenheid, zorg met- en voor elkaar en ín je kracht kunnen staan, zijn ook de drijfveren binnen een wolvenroedel.

Wolven leven voor hun familie. De basis van een roedel is de hechte en onvoorwaardelijke verbondenheid en **zorg voor elkaar**.

Ouders nemen de beslissingen en zijn de leiders van de groep. Op vlak van opvoeding trekken alle volwassen dieren aan hetzelfde zeel. De leiders krijgen groot respect en worden gevolgd in hun aanpak. De machtsstructuren zijn door het familiesysteem bepaald waardoor de leiders zich niet moeten bewijzen. Jonge welpjes krijgen dus niet de kans om bv. hun ouders tegen elkaar uit te spelen.

Iedereen zorgt voor elkaar. Elk individu is even belangrijk en ontdekt zelf waar ze goed in zijn en welk plekje ze in de familiestructuur kunnen opnemen.

Zo staan alle volwassenen mee in voor de opvoeding van de welpen en bekommeren ze zich over de ouderen en zieken.

Extra

Link: boek Brené Brown: [Verlangen naar verbinding](#) (er echt bij horen en de moed hebben om alleen te staan)

Buitenkans!

We nodigen je uit om:

Naar een plaats in de natuur te gaan waarmee je je verbonden voelt. Neem op deze plaats een foto zoals jij deze plaats ziet. Print deze foto uit en gebruik hem als postkaartje voor een collega. Schrijf op de achterkant een leuke boodschap en verstuur dit met de post. Zorg ervoor dat hij/zij niet onmiddellijk ontdekt dat dit van jou komt.

Explore more

Nodig je collega na een tijdje uit om samen de plaats te bezoeken waar je de bewuste foto hebt getrokken. Vertel wat je motiveerde om de boodschap die je geschreven hebt te delen met hem/haar. Ongetwijfeld dat dit een betekenisvol moment zal zijn voor jullie.

Transfer leerlingen

Laat je leerlingen ook een postkaart naar een klasgenoot sturen (als jullie een groen schooldomein hebben, kan de foto op school genomen worden). Het gemakkelijkste is dat jij als leerkracht op voorhand groepjes van 2 maakt zonder dat ze dit van elkaar weten. Na een tijdje laat je hen per groepje hun foto's bespreken. Doe dit buiten op jullie schooldomein. Op dat moment kan je ook uitbreiding voorzien met een werkvorm.

Werkvorm behoren tot een groep

Het is ideaal om dit aan het begin van het nieuwe schooljaar aan te bieden. Je mag je houden aan onderstaande stappen, maar ga indien haalbaar zeker voor je eigen aanpak. We willen je graag stimuleren om je eigen ideeën en creativiteit te gebruiken. Probeer je klasgroep goed te lezen en pas deze opdracht zo aan dat deze werkt bij jouw klas.

- laat de leerlingen een houten (triplex, MDF, ...) plaatje meebrengen van +/- 10x5cm met aan de bovenzijde een gaatje in geboord waar een touwtje door kan
- ga met hen naar buiten en laat ze eerst individueel nadenken over: **“wat vinden wij belangrijk als groep om aandacht voor te hebben zodat iedereen zich goed voelt in onze klas”**
- stuur ze per 2 op pad om dit met elkaar verder te bespreken en helder te krijgen
- laat ze dit in 1 of 2 kernwoorden op hun plaatje schrijven
- ga in groep het gesprek aan over hun inzichten en maak van al de plaatjes 1 ketting door er een lang touw door te rijgen
- hang de ketting blijvend en zichtbaar in een boom of op een plaats waar jullie vaak vertoeven
- kom hier doorheen het schooljaar nog eens op terug met je leerlingen

Wijze woorden voor buitenoorden

Wanneer we het belangrijk vinden om tot een groep te behoren of anderen willen uitnodigen aansluiting te vinden bij onze groep, is het de kunst te **leren omgaan met de verschillen** die er zijn en op zoek te gaan naar de **gelijkenissen**. Dit met behoud van ieders eigenheid (kernwaarden).

Ook op school en misschien wel binnen je klasgroep komen leerlingen vanuit diverse culturele achtergronden samen. Dit is vaak een uitdaging, maar het maakt het **samenleven** boeiend en rijk. We kunnen immers veel leren van elkaar.

Maar hoe werken aan een hechte groep?

Wanneer we open staan voor verbinding en duurzaam contact, is het van belang om je bewust te zijn van je eigen (cultuurgebonden) **waarden en normen**. Welke regels en codes zijn van invloed op het eigen denken, handelen en communiceren?

Verdiep je daarna in de (cultuurgebonden) normen, waarden en **gedragscodes** van de andere (kennis verwerven dus). Scheid je mening over het gedrag van de ander van feiten en ga op zoek naar de achtergrond van het 'vreemde' gedrag.

Door het feit dat je meer **kennis** hebt over je eigen (cultuurgebonden) waarden en normen/gedragscodes en die van de andere, ga je anders 'in relatie' gaan. Meer vanuit verbondenheid en wederzijds respect. Je stelt vast waar de **grenzen** (de wettelijke grenzen bijvoorbeeld, maar ook de eigen grenzen) liggen voor wat betreft rekening houden met, acceptatie van en aanpassing aan de andere. Deze grenzen helder, duidelijk en ondubbelzinnig melden aan de andere, is een belangrijke stap. De melding dient te worden afgestemd op de wijze die bij de ander past om hem of haar echt te bereiken.

Maslow versus Pinto

Als we als leerkracht stilstaan bij de **groepsnoden** van de klas en jongeren willen ondersteunen in het leren en ontwikkelen (zelfrealisatie), dienen we tegemoet te komen aan hun **onderliggende behoeften**.

Vanuit onze westerse cultuur (grofmazige cultuur) waar het individu communiceert vanuit zichzelf en verantwoordelijk is voor eigen gemaakte keuzes, vallen we vaak terug op de piramide van Maslow waar zelfontwikkeling bovenaan de piramide staat. Dit geldt voor +/- 12% van de wereldbevolking.

Daarnaast staat de piramide van Pinto. Voor de niet-westerse culturen (fijnmazige culturen) staat het belang van de groep en de familie-eer bovenaan. Het gedrag van een lid is geënt op conformisme en collectivisme. Dit geldt voor 88% van de wereldbevolking.

Inspirerende woorden

"Je bent pas vrij als je je realiseert dat je nergens bij hoort – dat je overal bij hoort – op geen enkele plek. De prijs is hoog. De beloning is groot." (Maya Angelou)

Ik wil meer...

Volgende keer leggen we de focus op 'nieuwe ervaringen'. We nodigen je uit om iets dat je al kende opnieuw, maar zeer bewust, te ervaren of iets te ondernemen wat je nog nooit gedaan hebt en zo in een nieuwe ervaring te stappen.

Ontdek iets (op)nieuw!?

